

[Holstein.]

skulde lade haant om; de Herrer skulde hellere vise saa megen Billigheds- og Retfærdighedssans, at de gav Lensbesidderne, hvad der tilkommer dem, i Stedet for at rakke dem ned, som om det var Samfundsskadedyr, man fra Statens Side skulde søge at udrydde.

Men man hører aldrig noget om, hvad vore Lensgodsers Besiddere har udrettet i den Periode, og det er dog ikke lidt. Det vilde føre for langt at komme ind paa det her, men jeg vil gerne ved Lejlighed paa et offentligt Møde have en Diskussion med det ærede Medlem Hr. Dahlgaard om det Kapitel (*Dahlgaard*: De kan bestemme Tid og Sted!). Det skal jeg gerne. Men saa haaber jeg, at hvad jeg siger paa det paagældende Møde, maa blive refereret lige saa righoldigt og udførligt og lige saa lidt tendentiøst, som det ærede Medlem Hr. Dahlgaards Udtalelser vil blive det i den radikale Provinspresse.

Derefter skal jeg vende mig til det ærede Medlem Hr. Olufson. Hans Grundsynspunkt har jeg fuldstændig forstaaet efter hans cagnagne Indlæg her i Dag. Det er dette, at Lensbesidderne har handlet paa — ja, nu skal vi ikke sige: paa retsstridig Maade, men paa utilbørlig Maade, paa moralsk utilbørlig Maade, baade hvor Talen var om Bestemmelsen af Grundlaget for Fjerdedels- og Femtedelsafgiften, og hvor Talen var om den Erstatning, de skulde have for den Jord, der afstodes fra Lensgodserne, hvad enten man nu vil kalde det Ekspropriation, som jeg gjorde, eller man, hvad det ærede Medlem maaske vil være mere tilbøjelig til, vil kalde det Konventionalbod.

Grundlaget for Afgiftsberegningen kan vi vel hurtigt blive færdige med. Det var Ejendomsskyldvurderingen af 1920, som blev lagt til Grund for det store Flertal af vore Majoratsgodsers Vedkommende, det vil sige den næsthøjeste Ejendomsskyldvurdering, vi har haft i dette Aarhundrede, en Vurdering, som neppe vil blive naaet hverken i det ærede Medlems eller i min Levetid for Landboejendommens Vedkommende. Det var Grundlaget, hvorpaa Fjerdedels- og Femtedelsafgiften blev bestemt. Jeg tror ikke, det ærede Medlem med Føje vil kunne hævde, at det er Majoratsbesidderne, der har tilsneget sig et uretfærdigt Grundlag for Bestemmelsen af Fjerdedels- og Femtedelsafgiften. Hvis Ejendomsskyldvurderingen i 1920 var for lav, saa har den været for lav for alle Ejendomme, og saa maa virkelig Bebrejdelsen derfor rettes mod Vurderings-

myndighederne og ikke mod Lensbesidderne; men jeg mener rigtignok, at en Ejendomsskyldvurdering af den Højde, vi havde under Højkonjunkturerne i 1920, hvor Kronen stod i 58, har de Herrer saa vist ingen Grund til at føle sig brøstholdne over bliver lagt til Grund ved Beregningen af Fjerdedels- og Femtedelsafgiften ved Lensafløsningen.

Jeg maa maaske i denne Forbindelse for at gøre Billedet fuldkomment have Lov til at meddele, at ved Beregningen af Fjerdedels- og Femtedelsafgiften tog man ikke blot de faste Ejendomme i Betragtning, nej, man tog Rub og Stub, man tog Bohavet paa Slottene med ind under Afgiftsberegningen. For mit Vedkommende var Forholdet det, at alt Indbo, gamle hollandske Malerier, antike Møbler o. s. v., samlede af Slægt efter Slægt i mit Fædrenehjem, var privat Ejendom og havde intet med Lenet eller med Fideikommiskapitalen at gøre før 1884. I 1884 lagde min Farfar en fideikommissarisk Deklaration paa Indboet: Biblioteker, Malerier, Møbler og Sølvtoj, for at disse Ting altid kunde blive i Slægten — den Gang var der jo ikke Tale om Lensafløsning, endsige Lensafløsning paa den Maade, vi har faaet det nu —, altsaa en fuldkommen frivillig privatretlig Disposition for at holde det paagældende sammen med Slægten, hvad der dog vel ikke kan kaldes noget ubilligt eller urimeligt Formaal.

Ikke des mindre blev der ved Lensafløsningen beregnet en Fjerdedel af alt dette Indbo i Afgift til Staten. Nu var det saa heldigt for mit Hjemsteds Vedkommende, at daværende Medlem af Lensnævnet Schack Eyber henstillede og fik gennemført, at den Værdi, hvortil Indboet sattes, skulde være den, hvortil det var ansat i 1884, det vil sige 280 000 Kr. En Fjerdedel deraf er 70 000 Kr., det er dog altid en Klatskilling, ærede Medlemmer. Og skulde dette Indbo være beregnet efter Værdien i 1920, da hele den højfinansielle Tafelrunde her i Landet stod i fuld Blomstring, da Glückstadt var Landets mægtigste Finansmand, da alle de store Finansmænd købte op Malerier og Antikviteter uden Hensyn til Prisen, saa kan det ærede Medlem være vis paa, at Afgiften vilde være blevet mange Gange større end de ca. 70 000 Kr., det blev.

Derfor gentager jeg, at jeg tror, de ærede Medlemmer af det radikale og socialdemokratiske Parti, hvad Fjerdedels- og Femtedelsafgiften angaar, saa vist ikke har noget at beklage sig over. Jeg tror, det er